

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فایده اخلاق

محمد هادی روشن

سرشناسه	: روشن، محمدهادی، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: فلسفه اخلاق/ نویسنده محمدهادی روشن.
مشخصات نشر	: شیراز: انتشارات شاه چراغ (ع)، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۵ ص.: نمودار.
شابک	: 978-622-7129-12-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اخلاق -- فلسفه
موضوع	: Ethics -- Philosophy
رده بندی کنگره	: BJ۳۷
رده بندی دیویی	: ۱۷۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۳۷۳۷۳

نخستین: ۳۳۳۱۶۰۳۳ و ۳۳۲۲۱۹۱۶

فلسفه اخلاق

محمدهادی روشن

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۲۹-۱۲-۰

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۸ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه / قطع رقعی

لیتوگرافی / چاپ و صحافی: سین

حروف چینی و صفحه آرایی: روشن

طرح جلد: محمدهادی روشن

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

Printed in the Islamic Republic of Iran – Shiraz

حق چاپ محفوظ است

فهرست

- درس ۱: رئوس هشتگانه ۱۱
- رئوس هشتگانه ۱۱
- مراد از ورود آگاهانه در علم ۱۱
- فایده ی ورود آگاهانه در علم ۱۳
- درس ۲: فایده ی رئوس هشتگانه ۱۴
- آنچه گذشت ۱۴
- بخش اول: اهمیت رأس دوم چهارم ۱۴
- فایده رأس سوم (فایده ی علم) ۱۴
- فایده رأس چهارم (غریب علم) ۱۵
- بخش دوم: بازگشت رئوس دیگر به رأس دوم چهارم ۱۵
- فایده رأس اول و دوم (موضوع علم و تعریف علم) ۱۵
- فایده رأس پنجم (مسائل علم) ۱۶
- فایده رأس ششم (ارتباط علم با علوم دیگر) ۱۷
- فایده رأس هفتم (روش یادگیری علم) ۱۷
- رأس هشتم (مؤلف علم) ۱۸
- نتیجه ۱۹
- درس ۳: رئوس هشتگانه در علم فلسفه اخلاق (موضوع، تعریف، فایده) ۲۰

آنچه گذشت ... ۲۰

بخش اول: تعریف علم «فلسفه اخلاق» ۲۰

تعریف فلسفه اخلاق از طریق موضوع ۲۰

تعریف فلسفه اخلاق از طریق هدف و غایت ۲۱

بخش دوم: فایده ی علم «فلسفه اخلاق» ۲۱

پاسخ به چرایی عمل به اخلاق در زندگی ۲۱

فایده «فلسفه اخلاق» در ضمن یک مثال ۲۳

نتیجه ۲۴

درس ۴: رؤس هشگانه در علم فلسفه اخلاق (مسائل، ارتباط علم با علوم دیگر)

۲۵

آنچه گذشت ... ۲۵

بخش اول: نگاهی به مسائل «فلسفه اخلاق» ۲۵

بخش دوم: ارتباط «فلسفه اخلاق» با علم کلام ۲۷

إنبات معاد، یکی از مهمترین مسائل اعتقاد اسلامی ۲۷

إنبات معاد از دو طریق «حکمت الهی» و «وعدۀ ربّی» ۲۸

إنبات معاد متکی به ارتباط عقل عملی و عقل نظری ۲۸

درس ۵: انواع مدرّکات انسان ۳۱

آنچه گذشت و آنچه بیش رو داریم ۳۱

تقسیم مدرّکات انسان به سه قسم ۳۲

- ۳۲ ۱- مدرکات عقل نظری
- ۳۳ ۲- مدرکات یا گرایشات میل نفسانی
- ۳۴ ۳- مدرکات یا گرایشات عقل عملی
- ۳۹ نتیجه

درس ۶: اعتبار مدرکات سه گانه / دلیل اوّل و دوّم بر لزوم پیروی از «عقل

- ۴۰ حلقه
- ۴۰ آنچه گذشت و آنچه پیش رو داریم
- ۴۱ بخش اوّل: اعتبار ارزش «عقل نظری» و «میل نفسانی»
- ۴۱ ۱- اعتبار مدرکات عقل نظری
- ۴۱ ۲- اعتبار مدرکات میل نفسانی
- ۴۳ بخش دوّم: اعتبار و ارزش «عقل عملی»
- ۴۳ شباهت «عقل عملی» با «میل نفسانی»
- ۴۳ دلیل اوّل برای پیروی از «عقل عملی» یا التزام به اخلاق
- ۴۵ دلیل دوّم برای پیروی از «عقل عملی» یا التزام به اخلاق

درس ۷: منشأ پیدایش مدرکات عقل عملی (قسمت اوّل) / دلیل سیم بر لزوم

- ۴۸ پیروی از عقل عملی
- ۴۸ آنچه گذشت و آنچه پیش رو داریم
- ۴۹ بخش اوّل: مقدمات مسأله
- ۴۹ مراد از اصالت

- ۴۹..... فایده ی بحث از اصالت مدرکات «عقل عملی»
- ۵۰..... بخش دوم: ذکر أدله و بررسی آنها
- ۵۰..... اقامه ی دلیل بر فطری بودن مدرکات عقل عملی
- ۵۱..... إشکالات وارد بر این استدلال
- ۵۳..... نتیجه

درس ۸: منشأ پیدایش مدرکات عقل عملی (قسمت دوم) / دلیل چهارم بر لزوم

- ۵۴..... پیرایه از عقل عملی
- ۵۴..... آنچه گذشت
- ۵۴..... بخش اول: استدلال بر تلقین بودن مدرکات عقل عملی
- ۵۶..... بخش دوم: نظر مختار در مورد منشأ مدرکات عقل عملی
- ۵۶..... ذکر یک مثال به عنوان مقدمه
- ۵۷..... مدرکات عقل عملی نمیتوانند عینی باشند
- ۵۸..... پس دلیل اختلاف نظر در تعیین بدی ها و خوبی ها چیست؟
- ۵۹..... نتیجه
- ۵۹..... بخش سوم: نکاتی در مورد فطری بودن مدرکات عقل عملی
- ۵۹..... نکته ۱: فطرت نوع یا فطرت شخص؟
- ۶۲..... نکته ۲: آیا اعتبار «فطرت شخصی» با همگانی بودن امور فطری تعرض دارد؟
- ۶۳..... نکته ۳: آیا همگانی بودن امور فطری قابل اثبات است؟

درس ۹: اثبات لزوم تبعیت از عقل عملی / تکمیل دلیل چهارم بر لزوم تبعیت از

عقل عملی ۶۴

آنچه گذشت ۶۴

بخش اول: بیان نقصان دلیل چهارم بر لزوم تبعیت از ۶۴

بخش دوم: تکمیل دلیل چهارم و اثبات لزوم تبعیت از ۶۶

مقدمه ۱: فرق بین «عقل عملی» و «میل نفسانی» ۶۶

مقدمه ۲: اثبات حکمت خداوند ۶۸

اب دلالت بر لزوم تبعیت از مُدرکات عقل عملی ۶۹

نکته ۷۱

درس ۱۰: معیارهای ارزش عملی / ۱- اختیار (قسمت اول) ۷۳

آنچه گذشت و آنچه پیش رو دارید ۷۳

معیار اول: اختیار ۷۴

تبیین نقش «اختیار» در تحقق عمل ارزشمند ۷۴

توضیحی در مورد اقسام «جبر» ۷۶

تعارض ظاهر آیات و روایات با عقل عملی ۷۷

عواقب خطرناک تخطئه ی عقل در تعارض با ظاهر آیات یا روایات ۷۸

ذکر چند نمونه از فروعات معیار اول ۸۰

۱- خداوند هر کس را بخواهد هدایت می کند ۸۰

۲- نماز خواندن و روزه گرفتن از روی عادت ۸۲

۳- غیر مسلمانانی که خبر اسلام به آنها نرسیده ۸۵

درس ۱۱: معیارهای ارزش عمل / ۱- اختیار (قسمت دوم: بحث تجربی) ۸۹

آنچه گذشت ۸۹

۴- آیا متجربى مستحقّ عقاب است؟ ۸۹

تعریف «تجربى» و فرق آن با «معصیت» ۸۹

تعیین محلّ بحث ۹۰

نبیین نظام مختار ۹۰

بین نظام معارف به بیان دیگر ۹۳

رضایه شنودن یک عمل، در حکم انجام آن عمل است ۹۶

دفع یک توهّم و حلّ یک تراض ۹۸

درس ۱۲: معیارهای ارزش عمل / ۱- اختیار (قسمت سوم: بحث لعن) ۱۰۲

آنچه گذشت ۱۰۲

۵- آیا لعن دشمنان دین بر مجازات آنها می افزاید؟ ۱۰۲

إشکال عقلی وارد بر «لعن» ۱۰۳

حلّ إشکال ۱۰۵

خلاصه ی حلّ إشکال ۱۰۸

فایده ی تبری یا اظهار تنفّر ۱۰۸

درس ۱۳: معیارهای ارزش عمل / ۲- علم (قسمت اول) ۱۱۱

آنچه گذشت	۱۱۱
معیار دوم: علم	۱۱۱
تبیین نقش «علم» در تحقق عمل ارزشمند	۱۱۱
اشاره به معیار دوم در قرآن و روایات	۱۱۳
رفتار امام حسن ع با کسی که بغض علی ع را در دل داشت	۱۱۶
تبیین مدار بدی یک عمل با توجه به مقدار «علم و قدرت»	۱۱۸
بیشتر بودن مجازات گناه رشديافتگان در محیط سالم	۱۲۰
درس ۱۴: مدارهای ارزش عمل / ۲- علم (قسمت دوم)	۱۲۳
آنچه گذشت و آنچه بین رو دیم	۱۲۳
کسانی که بدی بعضی از گناهان را ارتکاب نمی کنند	۱۲۳
تبیین محل بحث	۱۲۳
مقدمه ی اول: رابطه ی بین «بدها» و «بایدها»	۱۲۴
مقدمه ی دوم: بعضی رفتارها دارای عنوان ناپذیری هستند	۱۲۶
پاسخ اول به سؤال مطرح شده	۱۲۷
پاسخ دوم به سؤال مطرح شده	۱۲۸
خلاصه ی دو پاسخ مطرح شده چنین است:	۱۲۹
لکن گروهی معذور هستند	۱۳۱
درس ۱۵: معیارهای ارزش عمل / ۳- نیت	۱۳۱
آنچه گذشت	۱۳۱